

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 11P/127/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4622202610
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vlastimil Valkovič
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2022:4622202610.1

Uznesenie

Okresný súd Topoľčany vo veci starostlivosti o maloleté deti: I. N., I.. XX.XX.XXXX, W. N.Č., I.. XX.XX.XXXX F. V. N., I.. XX.XX.XXXX, všetky zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany ako kolíznym opatrovníkom, deti matky: M. N., L.. M., I.. XX.XX.XXXX, G. Z. Y. X. XXXX/X, G., F. T.: V. N., I.. XX.XX.XXXX, G. Z. Y. X. XXXX/X, G., o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh otca na vydanie neodkladného opatrenia z a m i e t a.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 22.11.2022 bol Okresnému súdu Topoľčany doručený návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala o zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždenných intervaloch tak, že matka bude zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti vždy od pondelka párneho kalendárneho týždňa od 15:00 hod. do nasledovného pondelka nepárneho kalendárneho týždňa do 15:00 hod., otec od pondelka nepárneho kalendárneho týždňa od 15:00 hod. do nasledujúceho pondelka párneho kalendárneho týždňa do 15:00 hod., pričom miesto odovzdania a prevzatia maloletých detí bude bydlisko toho rodiča, ktorému končí osobná starostlivosť s tým, že rodič ktorému začína osobná starostlivosť si maloleté deti od odovzdávajúceho rodiča v určenom čase prevezme.

2. Otec návrh na vydanie neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že dňa 12.09.2022 podala matka návrh na rozvod manželstva a úpravu výkonu práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, v ktorom žiadala ich manželstvo rozviesť, zveriť deti do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazat' prispievať na výživu maloletých detí. Súčasne navrhla, aby súd určil, že matka je výlučne oprávnená zastupovať a spravovať majetok maloletých detí. Ohľadom styku otca s deťmi navrhla, aby bol otec oprávnený stretávať sa s deťmi každú nepárnu sobotu od 9:00 hod. do nedele do 18:00 hod. s tým, že matka deti na styk riadne pripraví. Otec uviedol, že s návrhom na rozvod nesúhlasí. Matku maloletých detí si veľmi váži, rešpektuje a naďalej k nej prechováva veľmi silný emočný vzťah, keďže ju nadovšetko ľúbi. Má záujem zachrániť ich 22-ročný manželský vzťah, rovnako ako má záujem ochrániť jeho rodinu s deťmi, ktoré pre neho znamenajú všetko. Pokiaľ ide o starostlivosť o maloleté deti, pred odsťahovaním sa matky zo spoločnej domácnosti s deťmi, tieto vyrastali v starostlivosti oboch rodičov. Od narodenia sú zvyknuté na starostlivosť oboch rodičov. S deťmi doposiaľ trávili všetok svoj voľný čas, pravidelne chodievali na rôzne výlety, dovolenky k moru a cez zimnú sezónu na lyžovačky. Deti sú naňho veľmi citovo naviazané. Jeho vzťah s deťmi považuje za veľmi pevný, má ich nadovšetko rád a dávajú mu zmysel života. Vníma preto, že rovnaký postoj k nemu prechovávajú aj deti, ktoré s ním zo dňa na deň stratili akýkoľvek kontakt. Najmladší V. sa mu zdôveril, že takýmto "nedobrovoľným" odlúčením sa mu zničil celý život. Otec chce naďalej tak ako doteraz deťom zabezpečovať osobnú starostlivosť. Vzhľadom na skutočnosť, že styk s deťmi mu nie je umožnený, poukazuje na naliehavú potrebu dočasného určenia jeho úpravy styku s deťmi vo forme striedavej osobnej starostlivosti. Zdôraznil, že v súčasnej dobe nejestvuje žiadne

rozhodnutie súdu, ktoré by mu umožnilo stretávanie s deťmi, čím je jeho styk v tomto smere veľmi neistý. Je toho názoru, že je tu daná naliehavosť jeho záujmu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa zamedzí tomu, aby bol jeho vzťah s deťmi pretrhnutý, keďže náprava krehkého vzťahu a dôvery, môže byť potom veľmi náročná a rozhodne v neprospech maloletých detí. Deti majú právo cítiť u oboch svojich rodičov pocit istoty, stability a bezpečia. Nariadenie neodkladného opatrenia v podobe úpravy styku formou striedavej osobnej starostlivosti mu poskytne primeranú dočasnú ochranu, efektívne zabráni zhoršovaniu jeho rodičovského postavenia a tiež bude dostatočne zachovaný jeho styk s deťmi.

3. Na tunajšom súde prebieha pod sp. zn. 11P/86/2022 konanie o návrhu matky na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, pričom matka navrhuje zveriť maloleté deti do jej osobnej starostlivosti, predmetné konanie doposiaľ právoplatne skončené.

4. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 16.11.2022 v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 11P/86/2022 vyplýva, že dňa 19.10.2022 bol vykonaný pohovor s maloletými deťmi. Rozhovor bol vedený psychológom, ako aj kolíznou opatrovníčkou, bol skôr zameraný na nadviazanie vzťahu dôvery. Deti pôsobili zmätene, celá situácia je pre nich nová a nevedeli presne vyjadriť svoj názor ako si to ďalej predstavujú po rozvode rodičov. Odkedy sa matka s deťmi v septembri presťahovala maloletý W. prestal s otcom komunikovať. I. F. V. si s otcom volávajú, aj sa s ním stretávajú. W. sa nechce vyjadriť, prečo sa otcom nekontaktuje. Počas spoločného sedenia hovoril najmä W., ako sa mali doma, V. povedal, že chce byť s matkou, ale s otcom sa stretávať a I. väčšinou bola ticho, plakala a povedala, že to môže byť tak ako to je. Dňa 07.11.2022 sa uskutočnil individuálny pohovor s maloletým W., ktorý sa vyjadril, že sa s otcom nechce stretávať, on vie, že otec to nechápe. Počas konzultácie sa javil rozrušený a plakal. Dňa 08.11.2022 sa zúčastnil individuálnej konzultácie V., ktorý uviedol, že rodičia sa s nimi spoločne nerozprávali, ako to po rozvode bude, on si to tiež nevie dobre predstaviť, ale chcel by bývať s mamou a k otcovi chodiť, ako on sám chce. Dňa 11.11.2022 bola konzultácia s I., ktorá sa vyjadrila, že s otcom si pravidelne telefonuje, sú v kontakte najmä cez víkend, na väčšinu otázok odpovedala "asi", takisto ako jej bratia bola veľmi tichá, málovravná, odpovedala len na dané otázky, aj to dosť vyhýbavo. Priala by si aby to bolo asi tak ako to je, ona bude tam kde jej súrodenci.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP (zákona č. 161/2015 Z. z. - Civilného mimosporového poriadku), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

9. Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

10. Podľa § 329 ods. 1, 2 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Podľa § 331 ods. 1 CSP návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

12. Podľa § 332 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

13. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

14. Podľa § 360 ods. 2 CMP ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

15. Podľa § 361 CMP súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

16. Podľa § 363 CMP súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

17. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

18. Podľa § 367 ods. 2 CMP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví.

19. Podľa § 367 ods. 3 CMP uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

20. Podľa § 28 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

21. Podľa § 36 ods. 1 zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

22. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

23. V zmysle čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

24. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa vyplýva z ustanovení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine. Sleduje sa najmä záujem maloletého dieťaťa, ktorý bol ako zásada zakotvená prijatím zákona č. 175/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o rodine. V zmysle uvedenej zásady je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla i keď len dočasná úprava právnych (nie len faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd použiť, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je konečným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže

rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia. Pod potrebou bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov sa rozumie stav vzťahov účastníkov, ktorý neznesie odklad.

25. Z povahy neodkladných opatrení a aj úpravy rozhodovania o nich je zrejmé, že zákonom ustanovenou podmienkou na vydanie neodkladného opatrenia je potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov do toho času, než tieto budú upravené konečným rozhodnutím. Práve v konaniach zahájiteľných i bez návrhu treba vidieť nezanedbateľné rozdiely medzi konaním vo veci a konaním o neodkladnom opatrení, keď v konaní o neodkladnom opatrení je relatívne zvýšená miera zodpovednosti navrhovateľa neodkladného opatrenia najmä za osvedčenie nevyhnutnosti navrhovanej dočasnej úpravy pomerov. Je to tak i preto, že krátkosť zákonom ustanovenej lehoty na vydanie neodkladného opatrenia na základe návrhu účastníka prakticky vylučuje akékoľvek podstatnejšie vloženie sa súdu do problému než to, že sa overí spoľahlivosť navrhovateľom predložených podkladov a ich dostatočnosť pre navrhované riešenie. Tým sa práve konanie o neodkladnom opatrení vydávanom na návrh v konaniach zahájiteľných i bez návrhu líši nielen od konania vo veci (kde vykonávanie dokazovania súdom bez ohľadu na aktivitu účastníkov spravidla poskytuje dostatočný priestor pre zistenie všetkých rozhodujúcich skutočností), ale aj od konania o prípadnom neodkladnom opatrení vydanom bez návrhu samotným súdom (viď uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k.10CoP/34/2013-387zo dňa 09.07. 2013).

26. Podmienkou pre vydanie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením neodkladného opatrenia navrhovateľ nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Pred nariadením neodkladného opatrenia nie je teda skutkový stav zisťovaný v plnom rozsahu, ale rozhodujúce skutočnosti musia byť aspoň osvedčené. To však neznamená, že súd môže vydať neodkladné opatrenie len na základe tvrdení navrhovateľa bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana alebo bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Toto ohrozenie osvedčeného nároku účastníka musí byť konkrétne, reálne a musí hroziť bezprostredne, keď existencia nároku ešte sama o sebe nie je dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako i osvedčenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

27. V danej veci mal súd za to, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia a to zverením maloletých detí do striedavej starostlivosti oboch rodičov nie je dôvodný, pretože otec neosvedčil skutočnosť, že si pomery účastníkov konania vyžadujú bezodkladný zásah súdu vo forme okamžitej súdnej úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, teda návrh otca nespĺňa podmienku naliehavosti veci, ktorá sa na nariadenie neodkladného opatrenia vyžaduje. Súdom má zo správy kolízneho opatrovníka preukázané, že tieto chcú, aby to bolo tak ako to je, teda chcú bývať s matkou. Maloletý V. a maloletá I. sa chcú s otcom stretávať ako oni sami budú chcieť, maloletý W. sa s otcom stretávať nechce. Súdom nemá preukázané, že by matka otcovi znemožňovala komunikáciu a kontaktovanie sa s maloletými deťmi, ani to, že by sa s matkou nedalo dohodnúť a naplánovať si čas otca s deťmi. Naopak, súdom má preukázané, že maloletý V. a maloletá I. si s otcom volávajú aj sa s ním stretávajú. Súdom preto uvádza, že otec sa s maloletými deťmi stretáva v takom rozsahu, že je možné zachovať a rozvíjať vzťah otca s nimi. Súdom zároveň prihliadol aj na názor maloletého W., ktorý sa momentálne s otcom stretávať odmieta.

28. Vzhľadom na uvedené tunajší súd má za to, že nie je v záujme maloletých detí, aby súd neodkladným opatrením rozhodol o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v otcom určených týždňových intervaloch. Prijatie takéhoto rozhodnutia by malo byť výsledkom procesu vykonaného dokazovania smerujúceho k zisteniu skutočného stavu veci a dosiahnutia spravodlivosti v pomeroch účastníkov konania.

29. Súd s ohľadom na vyššie uvedené, keďže sa neosvedčila potreba nariadiť neodkladné opatrenie o úprave styku formou striedavej osobnej starostlivosti, návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

30. Záverom súd apeluje na rodičov, aby kooperovali pri výkone rodičovských práv a povinností v prospech blaha a radosti vlastných detí. Maloleté deti v súčasnosti inklinujú k matke, čo jej dáva dominantné postavenie pri rozhodovaní vo veciach, týkajúcich sa maloletých detí. Súd však zdôrazňuje, že vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje rovnocenné postavenie rodičov vo vzťahu k maloletým deťom. Uvedené znamená, že matka si nesmie uzurpovať výkon rodičovských práv a povinností, zároveň musí rešpektovať otca a jeho úlohu v živote maloletých detí. Je povinnosťou matky ponechať otcovi priestor na trávenie času s maloletými deťmi, aby si takto budovali svoj citový vzťah. Nespôsobilosť otca vykonávať osobnú starostlivosť o maloletých pritom v konaní osvedčená nebola. Akékoľvek zámerné vytváranie prekážok zo strany matky preto smie byť posudzované ako manipulácia s deťmi. Ak sa tento stav v rodine preukáže, výchovné prostredie rodiča smie byť vyhodnotený ako nebezpečný, s významným dopadom pre rozhodnutie o zverení maloletých detí.

31. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu, pretože v mimosporových konaniach sa vylučuje nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Topoľčany, písomne v dvoch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Odvolanie musí mať náležitosti podľa § 127 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku (musí byť v ňom uvedené ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a uvedená spisová značka tohto konania) a podľa § 363 Civilného sporového poriadku (musí sa v ňom uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 62 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Toto uznesenie je vykonateľné jeho vyhotovením (§ 367 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.